

Avdelningen för regional utveckling
Sofia Millbert
Tfn 076 134 76 99
E-post sofia.millbert@regionuppsala.se

Finansdepartementet
Jakobsgatan 9
111 52 Stockholm

Remissvar - Post- och telestyrelsens rapport Stöd till utbyggnad av infrastruktur för mobila tjänster

Sammanfattning

Region Uppsala välkomnar regeringens initiativ att stärka utbyggnaden av mobil infrastruktur, inte minst längs väg- och järnvägsstråk. Att ha en väl fungerande uppkoppling längs med våra transportkorridorer är centralt för de resenärer som rör sig inom och genom Uppsala län.

Region Uppsala bedömer samtidigt att avgränsningen till väg- och järnvägsstråk är för snäv och riskerar att missa andra viktiga behov, så som områden i gles- och landsbygder som har boenden och samhällsviktiga verksamheter, funktioner för civil beredskap samt behov inom en alltmer digitaliserad nära vård. Vidare anser Region Uppsala att stödmodellen tydligare bör integrera det regionala utvecklingsperspektivet samt ta vara på lokal och regional kunskap. Slutligen är det viktigt att användarupplevelsen och nyttan kommer i fokus i utformandet av stödmodellen.

Region Uppsalas synpunkter

Region Uppsala vill framhålla att utbyggnad av mobil infrastruktur bör ses som en integrerad del av samhällsplaneringen, i nivå med andra infrastrukturfrågor så som vägar, järnvägar, el och vatten.

Det är därför problematiskt att förslaget främst utgår från en matematisk och tekniskt orienterad modell, där målet är att maximera utbyggnaden i termer av täckta sträckor per investerad krona. Detta riskerar att inte harmonisera med långsiktiga mål och prioriteringar som finns i den kommunala och regionala planeringen, såsom målen i den regionala utvecklingsstrategin (RUS 2026–2029).

Regionkontoret

Storgatan 27 | Box 602 | 751 25 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024
www.regionuppsala.se

Med den inflygningen vill Region Uppsala särskilt skicka med nedanstående synpunkter:

- Behovet av mobil uppkoppling är större än områden längs med väg- och järnvägsstråk
- Stödmodellen behöver tydligare integrera det regionala utvecklingsperspektivet för att fånga upp mer kvalitativa värden
- Användarperspektivet och faktisk upplevelse bör vara ett centralt fokus i utformningen av stödmodellen

Behovet är större

Från det regionala utvecklingsperspektivet är mobil uppkoppling längs väg- och järnvägar centralt för fungerande arbetsmarknader, pendling och en attraktiv kollektivtrafik. God och stabil uppkoppling i kollektivtrafiken innebär exempelvis att resenärer kan arbeta, studera eller ta del av digitalt innehåll under resan. Vilket är något som Region Uppsala jobbar för och är medveten om.

Samtidigt är det viktigt att inte begränsa stödmodellen så att det enbart är möjligt att ge stöd till utbyggnad längs med väg- och järnvägar. Det finns betydande behov av stabil mobil uppkoppling även i gles- och landsbygdsområden där människor bor och verksamheter bedrivs, bland annat inom de areella näringarna.

Den nyligen genomförda undersökningen av småföretag i Mellansverige, baserad på drygt 1 000 intervjuer, visar entydigt att tillgång till stabil och tillförlitlig digital infrastruktur är en grundläggande förutsättning för företagens verksamhet, konkurrenskraft och utveckling. Samtidigt framkom det i undersökningen att företagen upplever att mobilnäten i många fall är otillräckliga och instabila, vilket får direkta konsekvenser för produktion, effektivitet och utvecklingsmöjligheter.

Utöver näringslivets behov är det även viktigt att invånare, oavsett var de bor, ska ha möjlighet att kontakta till exempel sjukvården eller räddningstjänsten. Detta är en grundläggande trygghets- och säkerhetsfråga, men också en förutsättning för omställningen till en god och nära vård där digitala vårdkontakter och monitorering i hemmet blir allt viktigare. Därtill är en robust mobil infrastruktur med god yttäckning i hela länet avgörande för totalförsvaret, krisberedskapen och förmågan att upprätthålla lokala trygghetspunkter och digital resiliens vid samhällsstörningar eller höjd beredskap.

Med det i åtanke är det därför rimligt att sträva efter en mer generisk stödmodell som möjliggör stöd även till andra områden, utöver områden längs med väg- och järnvägsstråk. Detta skulle ge en mer heltäckande ansats som bättre skulle svara mot samhällets faktiska behov.

Integrera det regionala utvecklingsperspektivet

Region Uppsala anser att stödmodellen tydligare bör integrera det regionala utvecklingsperspektivet samt koppla an till lokal och regional samhällsplanering, i enlighet med länets regionala utvecklingsstrategi. I det nuvarande förslaget ges det

en särskild tyngd i att stödet ska vara kostnadseffektivt och leverera mest ”täckning per investerad krona”. Det kan leda till att stödet hamnar där det är mest kommersiellt attraktivt att bygga snarare än var behoven är som störst ur ett regionalt eller ett storregionalt perspektiv.

Regionen vill därmed lyfta fram att nationella analyser med fördel kan kompletteras med regional och lokal kunskap för att fånga upp andra mer kvalitativa värden. Regioner och kommuner har god kännedom om faktiska behov, utvecklingsplaner och lokala förutsättningar. Genom att involvera den regionala och kommunala nivån kan insatserna bli mer träffsäkra, effektiva och ge faktisk nytta där behoven är som störst.

Användarperspektiv och faktisk upplevelse

Region Uppsala vill understryka vikten av att användarperspektivet och den faktiska upplevelsen ges en central roll i utformningen av stödmodellen. De flesta användare har ett abonnemang hos en enskild operatör och har därmed inte möjlighet att nyttja den operatör som råkar ha bäst täckning på en viss delsträcka. Det är därmed viktigt att sträva efter en sammanhållen täckning i så stor utsträckning som möjligt.

För resenärer på tåg eller buss kan en fragmenterad täckning i viss mån hanteras genom ombordlösningar såsom WiFi. Samtidigt tenderar tågoperatörer i ökande utsträckning använda så kallade radiotransparenta fönster, vilket innebär att resenärens egen mobiluppkoppling blir mer direkt beroende av den externa täckningen. I dessa fall blir konsekvenserna av varierande operatörstäckning längs sträckan särskilt påtagliga. För de som färdas i ett annat motorfordon längs med vägnätet blir problematiken ännu mer framträdande.

Förslaget innehåller en mekanism där operatörer ges möjlighet att begära tillträde till utbyggda sändarplatser. Region Uppsala ser positivt på denna princip, men vill samtidigt understryka att dess praktiska betydelse är beroende av hur stödsystemet utformas. Resultatet av stödsatsen kan landa i att det blir en upplevelse av fortsatt bristande täckning, trots att täckning formellt sett finns längs hela sträckan. Regionen menar därför att stödsystemet bör utformas så att det aktivt främjar delning av infrastruktur och säkerställer en sammanhållen och stabil användarupplevelse oavsett operatör.

Övrigt

Region Uppsala har förståelse för komplexiteten i frågan och inser att det är en utmanande uppgift att ta fram en stödmodell av den här karaktären. Med det sagt hoppas Region Uppsala att det här remissyttrandet tillsammans med andra yttranden kan bidra till ett stöd som blir attraktivt att söka för operatörer, så träffsäkert som möjligt samt att det kommer till nytta för samhället i stort.

Slutligen vill Region Uppsala tacka för möjligheten att svara på remissen och ser fram emot fortsatt dialog.

För Region Uppsala

Örjan Berglund
Ordförande i Regionala utvecklingsnämnden

Regional utvecklingsdirektör

Tobias Arvids